

To ju veel wana tõngu mees, läib issa pool kubu õlga saabastes ja teine pool kubu wahib saapa säärest wâlja. Teevis teine muiste ka troonut ja seisnud siis ses volgus, kus utsitamisel mitte paremat ja pobemiat lätt ei hõigatud, waid seena ja salooma. Sell ühes saava sääres oli meeestel heinotort (seen), teises õletuust (salooma), ning seda jalga siis tösteti, mida utsitaja seena wõi salooma hüüdis. Praegu on ta wâgew mees ja kuulus üle libelkonna."

Neb, neb, nii ta on, no siis juba teate, kes see Saare Mats on. Aga seda lugu teie temast ei tea, mis ma teile tahab kõnelda.

"No ei wist tea, efs pajatage peale, ebt soob natuse naerda, see oleks praegusel luruval kui val ajal wa watsale üsna terwisefs."

Tuttaw on ju teil füllalt, et Mats mitte meie libelkonna mees täieste pole, waid ta tuli — mis seda nüüd wõib olla — nob, enne Kadrina pâewa laata sai just lasklumend üls aastat, ma mäletan seda wâga selgeste, minu noorem tütör Maret oli sell ajal alles imaja laps ja wana karja Muri hammustas ta lätt. Mats juhtus parajaste mull külalisels olema, ta oli pâewa kaks enne seda külasse tulnud, ning et ta oma isa läest pisut oli öppinud haaru arstima, siis wõttis ta ka minu Mareti läe oma tohterdad; peerubalsami wõi mis ta finna peale pani ja läsi sai terwels, aga arm praegu alles pisut tunda.

Meie saime pea õige tutbilis tuttawals, ega wa Mats loita meest pole, kuid mõnikord nii natule imelik ja oma ette, nagu sâhârdusi inimesi ka issa maailmas leitakse. Ning sell ajal ta ka kõneles kuda ta oma noores põlves isa juures kûlas üles kaswanud ning kuda see tulnud, et ta viimati nõuiks wõtnud niipea kui wõimalik oma wâlast wâlja minna ja ei funagi enam finna oma jalga pisti, mis ta ka sôna sônat siamaole pidanud ja lootuse järele senni peab kui Liiwa Hannus ta wa wana poisi oma tütrid waatama wiib.

Matsil oli kunnike wali isa olnud, wennastel foguduse liige ning Saare talu peremees nagu poeg praegu meie

wallas Saare peremees on. Wana Saare Mats oli poja maast madalaast saadil õige farmi valitsuse all pidoaud. Gi ta töötinud osjata funagi pereõuestki wâlja minna. Üksik poeg ta oli, ning üksinda kaswas ta ka kui suuss katusel. Kui teised pojid pühavâiviti külatanawas lurni lõiwad ning ratast wîklasiwad ebt ka wahete wahel kûla-tüdrufutega liige all ketast lõiwad, siis pidi Mats waene mchike kodu istuma, ei lubatud ka, et ta läbi õue wârawagi teiste nalja pealt waataks.

Lõõle aga wõttis isa ta igale poole aegiaste kaasa, õpetas poissi wiisi pârast ãastama, loogu wõima, leikama, nüitma ja kündma; laheteistlumme aastaga oli Mats ju pâris teumees walmis. Kõif tööd ta mõistis ja tugewust oli ka, aga keha poolest oli ta alles tibatilluse, muud kui suureid jalad ja säed need olinad tal sündimisest saadil. Oli veel sell ajal Eesti maal kõbe teuorjus, pojaks saodeti ka sagedastel mõisa, esiotsa tüdruku asemel forrapâivi tegema. Siin pandi teine waimude hulka. No seda naernu, nälja ja imet, mis need wâlise Matsiga ei teinud. Millalgi ei polnud ta teistega, ei tüdrufutega ega voistega koos olnud, ei mõistnud naermist ja noßlimist niisomati naermise ja noßlimisega wâstata ja teistel õelatel seda suurem himu waese poiss fallal haukuda ja teist pilgata ja tõmmata.

Esiotsa poiss kannatas wâlisele kõik tembutused, sund polnud talle pâbhâ loodud — see ei tähenda muidugi mitte, et ta pâriseste ilma suuta oli, wõi et suu tal kõbus wõi jala talla oll oli, waid et tall mitte kõne ja wâstahankumise andi polnud — nii oli siis teistel seda lergem temaga mängida. Aga aegamõõda harjus Mats rufilast suu asemel pruukima, ning mis sest wâlja tuli, sellest pajatame pârast, edmalt joome lõnks õlewirret. Tegin teist ka ïðulu tarvis, no olin unustanud umalad panemata, nüüd magus pime nagu mabl. Katjun nüüd waati tûbjals sooda, siis teen toreda pühade õlle. No jooge, jooge! Maret too veel fannu tâis waruks walmis!

So, nüüd las juut sorab edasi!

Hea kûl, Mats hâkkas hoolega rufilat suu asemel tar-